



Bine v-am regăsit, cititori ai revistei „Timpul seniorilor”!

Îmi fac mea culpa că nu sunt consecventă și nu acopăr această rubrică la fiecare număr al revistei, dar asta nu pentru că nu mi-ar face plăcere, ci din diferite motive obiective.

Dar, să trecem la treabă!

E fapt știut că avem o țară foarte frumoasă, atractivă, cu toate formele de relief, inclusiv Delta Dunării, considerată a fi singura deltă din lume declarată Rezervație a Biosferei în integralitate.

Dar, ceea ce nu știu mulți români este faptul că pe teritoriul țării noastre se află unul dintre cele mai misterioase fenomene de pe Pământ și anume TROVANȚII sau „pietrele vii”, cum li se mai spune de către localnici.

Acestea sunt niște formațiuni pietroase (concrețiuni grezoase, o adunătură de particule fine de nisip sau pietricele de diferite dimensiuni), care pot crește de la câțiva milimetri până la 10 metri, profesorul Gh. Munteanu Murgoci precizând că acestea își adaugă la 1200 ani cca. 4-5 cm.

La nici 40 km distanță de orașul Râmnicu Vâlcea, în perimetrul comunei Costești, și nu numai, se află, ca într-un muzeu natural, aceste ciudate plăsmuiri ale mamei-natură.

Exploratorii spun că aceste „pietre vii” prind literalmente viață după ce au intrat în contact cu apa în urma ploilor abundente, dar, ceea ce este și mai enigmatic, spun oamenii de știință, în urma descoperirilor făcute, este faptul că aceste pietre vii sunt capabile să se și deplaseze dintr-un loc în altul.

Revista WhenOnEarth ne spune că „...orice formă de apă bogată în carbonat de calciu este esențială pentru a forma un trovant și aceasta este, de asemenea, cheia pentru a face roca să crească în prezența apei de ploaie”; deci misterul nu este chiar mister dacă oamenii de știință au găsit explicație pentru aceste minunății naturale.

Trovanții, datorită structurii lor, mai sunt numiți de experți și „concrețiuni de gresie”, create în straturi de nisip, legate între ele printr-un ciment, așa cum am spus și mai sus.



Se știe și cine a dat acestor pietre numele de trovant, acesta fiind naturalistul român Gh. Munteanu Murgoci în lucrarea sa intitulată „Terțiarul din Oltenia cu privire la sare, petrol și ape minerale”.

Mai sus am afirmat despre trovanți că se află ca-ntr-o rezervație naturală, de fapt aceasta chiar a fost instituită în anul 2004, cu scopul de a proteja aceste creații geologice neobișnuite.

Personal, am vizitat aceste „pietre vii”, pe care eu le-aș numi „stânci vii”, după mărimea lor, la aproximativ 1 km de satul Ulmet, comuna Bozioru, în județul Buzău și-am fost fascinată de diferitele forme pe care le pot avea, unele chiar ciudate, de reptile, melci, păsări, rachete, farfuri, tobogane, coloane etc., iar altele sunt aproape perfecte ca formă, ducându-ne cu imaginația la o ciupercă, o broască țestoasă sau figurile de babe, care l-au și inspirat pe profesorul Ilie Mândricel, dând numele de „Babele din Ulmet” trovanților din județul Buzău.

Profesorul Mihai Măncu, impresionat de aceste formațiuni în diferitele lor forme, le numește „sublime imnuri în piatră”.

Trovanți mai găsim la Bozioru, la Chiojdu și aș fi tentată să cred că se află și în Munții Dobrogei, după formațiunile văzute de mine (dar asta este numai și numai părerea mea).

Trovanții din Bozioru fac parte din Geoparcul „Ținutul Buzăului” care a fost recunoscut ca sit UNESCO în luna aprilie 2022, fiind un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural de importanță mondială.

Programul „Geoparcul Ținutului Buzăului” a fost inițiat în anul 2007 de Universitatea din București în parteneriat cu Consiliul Județean Buzău, în vederea conservării, promovării și valorificării elementelor naturale deosebite din zonă, valorilor de patrimoniu cultural și istoric, precum și pentru susținerea dezvoltării sociale și economice a comunelor, bazându-se pe principiul dezvoltării durabile.

În comuna/sat Bozioru am vizitat și un muzeu interesant, „Muzeul Formelor” în care este amenajată o colecție dedicată trovanților și din care am reținut cea mai mare parte din datele descrise de mine în această pagină, muzeu pe care vă recomand să nu-l ocoliți dacă veți ajunge prin zonă.

Pe seama acestor forme miraculoase însă, există și numeroase legende, una dintre acestea descriind trovanții ca „trecători spre lumea de dincolo” așa că, spune legenda mai departe, în apropierea acestor pietre cu figuri ciudate, lumile de dincolo își deschid porțile și îi lasă pe cei cu sufletul curat să cunoască taine ascunse oamenilor, legende care îi fac și mai interesanți; mă întreb, li s-or fi deschis porțile și cercetătorilor noștri care știu atâtea lucruri despre trovanți, și care ne mai dezvăluie încă faptul că acum aproximativ 14 milioane de ani, materia care astăzi formează trovanții era nisipul fin al unor plaje și bancuri de nisip preistorice?!...

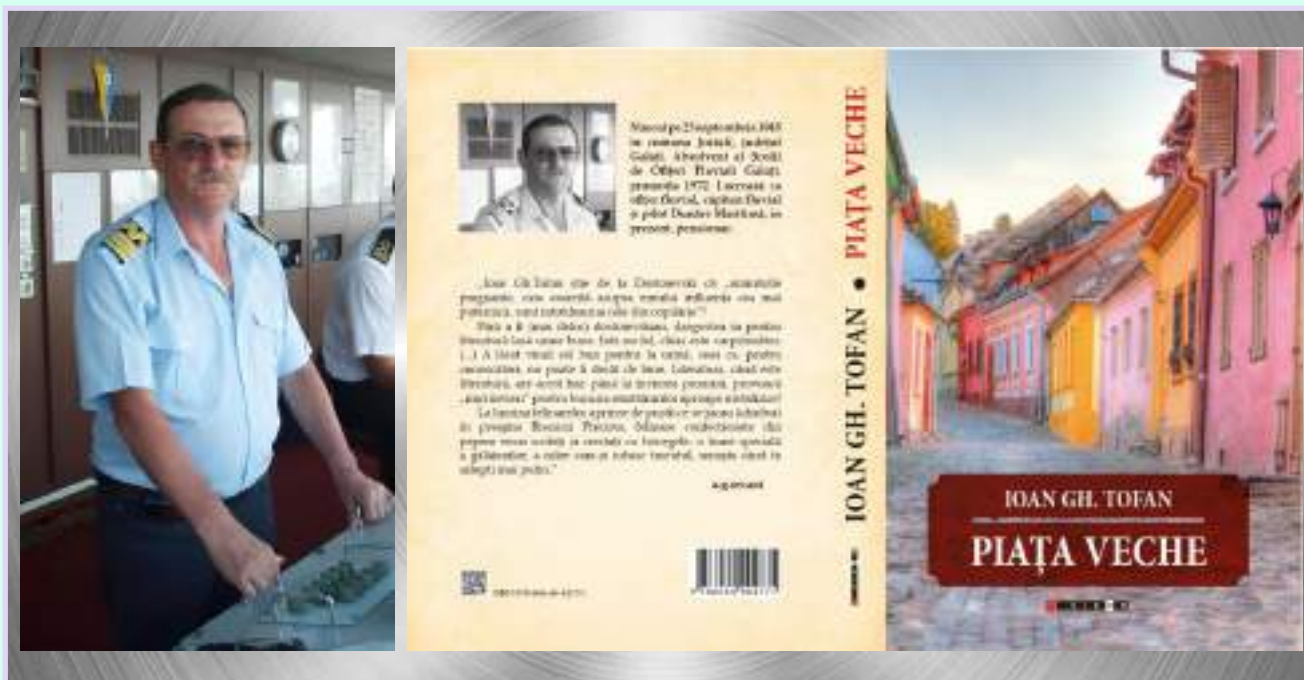
La bună auzire!



Trovanții din Ulmet, Buzău/Foto: Mioara Ardieleanu



GALATI, ieri și azi



Piața veche

- fragment -

Ioan Gh. Tofan

Mulți consemnează zilnic ce li se întâmplă, dar în ceea ce mă privește, după ce am încercat această experiență timp de un an, am renunțat să mai scriu un jurnal din două motive: lenea și lipsa de sinceritate absolută. Spun asta pentru că, undeva în creierul nostru, stă pitită, chiar dacă ne fandosim că scriem jurnalul numai pentru ochișorii noștri, dorința ca totuși, cineva, cândva, să ne citească. Oricât am jongla noi cu așa zisa sinceritate, nu vom putea să ne dezvăluim toate dorințele ascunse, toate refulările. Nu e posibil așa ceva. Vanitatea, teama de ridicol și de oprobiul public ne vor împiedica să ne dezvăluim sufletul, cu bune și cu rele, în toată goliciunea lui. Citiți **Însemnări din subterană de Dostoievski** și o să-mi dați dreptate!

Scriam mai sus (în episodul precedent – n.r.) că și familiile tebeciștilor erau protejate. Astfel, la fiecare șase luni, membrii acestora se pre-

zentau la dispensarele TBC pentru a li se face radiografii la plămâni. Pe atunci nu se dădea prea mare importanță radiațiilor. Din două una. Ori îi dureau la bască de efectele pe termen lung ale radiațiilor, ori considerau că poți să-i faci cuiva un rău mai mic, dar necesar pentru înlăturarea altuia mai mare. Dar poate n-am dreptate și-mi dau cu presupusul în probleme de care n-am habar. În ceea ce mă privește, radiațiile nu mi-au dăunat până acum, deși până la adolescență am făcut zeci de ședințe, la fiecare șase luni. Dacă ar citi rândurile astea cumătrul meu Fani, nașul de botez al fetei mele, Ștefania, și prieten de-o viață, mi-ar spune rânjind că, în mod cert, mi-au dăunat la cap. Poate că are dreptate. Nu există om care, într-un cotlon al minții să nu aibă pitit un grăunte de sminteală. Încă din clasa a V-a fusesem îndemnat să merg în așa numitele preventorii pentru copiii bolnavilor de tuberculoză. Refuzam de fiecare dată.

Abia răbdam să fiu trimis vara la țară pentru cel mult două săptămâni. Nu concepeam să stau prea mult departe de prietenii din mahala. Mai târziu, după ce în clasa a VII-a am fost într-un astfel de loc, aveam să regret că nu acceptasem și înainte, în clasele V-VI s-o fac. Dar după terminarea a șapte clase elementare nu mai exista această posibilitate. Așa era regula. Deci la începutul anului 1959, în clasa a VII-a, imediat după vacanța de iarnă, am acceptat să plec la Zăbala, în Regiunea Mureș – Autonomă Maghiară, astăzi județul Covasna, undeva într-un castel situat la vreo treizeci și ceva de kilometri de Sfântu Gheorghe. Înclin să cred că e vorba de Castelul Mikes, construit în secolul al XVI-lea, care, după revoluție, a fost retrocedat urmașilor proprietarilor de drept. Știu că am stat acolo cam două luni, până au început să se topească zăpezile. Am scos adineauri dintr-un album două fotografii îngălbenite ca să-mi reîmprospătez memoria. În prima, pe verso, tata a scris „fotografie scoasă a Copilului meu împreună cu mai mulți Colegi de-ai lui, la o casă de odihnă, din anul 1959”. Acei mai mulți colegi erau patru, dacă nu pun la socoteală și pedagogul ungar care, în picioare, îmbrăcat într-o haină de piele lungă și cu capul descoperit îi ținea protector pe doi băieți de după umeri, eu, împreună cu ceilalți doi, fiind întinși la picioarele lor. În fundal se văd brazi, iar pe treningurile noastre multe pete albe rămase de la bulgării de zăpadă cu care ne bombardaserăm reciproc mai înainte. Pe spatele celei de-a doua fotografii scrisul este al meu. În stânga, sus, am consemnat: 23-II-1959, iar pe mijloc, cu litere mari, lăbărtate: „Amintire din Zăbala, de la preventoriul de copii C.C.S.”. Întorc fotografia pe față și din ea îmi zâmbesc ca la fotograf vreo treizeci de băieți, toți cu fesuri pe cap și aproximativ de aceeași vârstă. Îmi amintesc că erau printre noi și câțiva găligani, probabil repetaseră vreo clasă-două. Mă holbez la poza alb-negru și aproape nu mă recunosc. Eram slab ca un țipar și, la fel ca alți cinci-șase băieți din preajmă, purtam un palton mare și lălâu pe umeri.

Sap un pic în memorie și văd ceea ce fotografia nu-mi poate reda, irisul ochilor mei identifică, făcând o săritură înapoi, în timp, culorile ușor estompate. De vină e, poate, poza care și-a pierdut strălucirea de celuloid de la început. Paltoanele cu stofă rară, cu poale lungi până-n pă-

mânt, ca ale unor mantale militare rusești, sunt de un gri murdar. Luați o mână de boabe de piper negru și amestecați-le cu două linguri de sare grunjoasă de ocnă și aveți culoarea în fața ochilor. La gât avem toți fulare sinilii înnodate, chiar și cei care sunt numai în trening, cum fusesem și eu mai înainte (în prima poză). Cei mai mulți au pe ei un fel de halate, încheiate la spate și cu cordon la mijloc, care arată ca niște rochii. Doar șorțurile mai lipsesc ca să fie aidoma uniformelor imprimate cu pătrățele mici, bleumarin și albe, pe care le purtau fetele din clasele 5-7 în acea vreme. Dacă stau bine și mă gândesc, chiar asta și erau, uniforme pentru fete, fără șorțuri, însă. Observ că băieții, majoritatea la vârsta dintre copilărie și adolescență, când organismul e în plină transformare și corpul li se lungește de la o zi la alta, arătau ca naiba în halatele acelea. Dar zâmbetul lor e așa dezarmant de senin, privesc cu atâta încredere obiectivul, nedând măcar doi bani pe ursita care-i aștepta, răbdătoare, poate chiar undeva pe aproape, în spatele brazilor, gata să-i înhațe și să dea cu ei de pământ, încât mă întristez. Oare câți dintre ei or mai fi trăind? Câți vor fi reușit în viață și câți vor fi făcut umbră păământului degeaba? Mă văd și pe mine hlizindu-mă ca un cretin, de mă apucă toți dracii, duce-sar toți încornorații pe pustii să se ducă! De-aceea nu sunt eu un nostalgic, pentru că văd întotdeauna mai mult.



Cu oricare ochi m-aș uita, înlăuntru sau afară, am privirea distributivă. Ce să fac, mă dau și eu mare când mi se ivește ocazia. Nu trebuie să mă băgați în seamă. După cum vedeți, scriu ca și cum aș dialoga cu dumneavoastră, potențiali cititori, deși știu că n-am să arăt caietele astea cuiva vreodată. După ce-o să dau în primire poate vor citi copiii mei.

Dar știți ce cred? Că mai curând, împreună cu purcoaiile de cărți înșirate peste tot, le vor duce direct la maculatură. Dar ce spun eu? Nu cred că s-ar uita la doi lei, cât ar lua pe ele. Așa îngălbenite cum sunt, le vor duce direct la gunoi. Cu tot cu acarieni. Ce-s ăia? la niște lighioane mici, mici de tot, invizibile cu ochiul liber, care mișună printre pagini. Un amic de la serviciu, care mă vizita cândva, spun cândva pentru că între timp a decedat, Dumnezeu să-l odihnească în pace, mi-a zis de dihaniiile astea o dată, privind cu dezaprobare cărțile mele: „Știi câți acarieni sunt în cărțile astea?”.

Dar sar de la una la alta. Cu ochii lipiți de fotografie, descopăr în mijlocul nostru o fetiță ce abia ajunge până la umerii băieților, probabil din clasele I-IV, încinsă peste uniformă cu un șortuleț alb, asemenea troienelor de zăpadă din preajmă. Este poate surioara unuia dintre băieți sau fata vreunui angajat. Așa mi-am amintit imediat de fetele din preventoriu. Aveam să ne întâlnim cu ele la cursuri, pentru că, uitasem să vă spun, aici aveam să și învățăm vreme de două luni, nu numai să ne bulgărim cu zăpadă. (...)



Din preventoriu mai mi-aduc aminte vag de sala unde ni se predau lecțiile, claie peste grămadă, fete și băieți, din toate clasele la un loc. Numai carte nu învățam noi acolo. Cât privește mâncarea de la cantină, din care nu lipsea nicio dată carnea, era mai mult decât îndestulătoare, iar desertul îl primeam zilnic. Cu alte cuvinte, trai neneacă! În ajunul plecării acasă s-a ținut o serată dansantă.

Mă văd stând pe o banchetă alături de alți băieți, ștergând cu spatele varul de pe perete

*și privind cu nesaț la puținele fete pe care le dansau la distanță de un metru colegi mai curajoși ca mine. Ehei, mă gândeam poate atunci, când încă nu mă familiarizasem cu dansurile moderne, că dacă ar fi știut fetele cât de bine știam eu să joc cazacioc! Deși amintirile de la Zăbala sunt puține și destul de cețoase, știu că la întoarcerea acasă, auzind iar certurile, sau mai bine zis boscorodelile mamei care-l certa pe tata pentru că venea seara acasă băut și mai și duhănea, cum spunea mama, câteva mărășești puturoase înainte de culcare, mi se părea că la Zăbala trăisem un vis minunat și acum nimerisem în iad. Ulterior am realizat că nu numai mâncarea bună, peisajul înconjurător sau prietenii efemeri pe care mi-i făcusem acolo mă încântaseră peste măsură. Fusesem aproape fericit, mai ales pentru că scăpasem un timp de **scuipătoare**. Nu știți despre ce vorbesc, nu-i așa?*



O să vă spun de îndată, dacă tot am alunecat pe panta mărturisirilor. Să nu înțelegeți din cele de mai sus că-mi uram tatăl. Sentimentele pe care le încercam pentru el erau complicate și destul de confuze. Erau clipe când mă copleșea emoția, de pildă, când îl auzeam cântând.

Îmi stăpâneam anevoie greața de mâncarea făcută de el (atunci când n-a mai putut munci și a rămas definitiv acasă ca pensionar de boală), dar pe care, de foame, o înghițeam cu noduri. Dar cea mai insuportabilă era scârba de tusea lui convulsivă, urmată de zgomotul acela din gât pe care-l făcea, hrăchitul, cum îi spunea mama, forțându-se să elimine sputa care ateriza în scuipătore pe care o avea mereu în preajmă, ferită oarecum de ochii noștri.

Aud, scriind rândurile acestea, și acum pleoscăitul flegmei care ateriza în scui pătoare, urmat de zurelul aceluia vas din tablă emailată albă pe podeaua din lemn, vopsită roșcat, din camera de la stradă, atunci când tata îl împingea cu picioarele la loc, sub pat. Nu de puține ori se nimerea să-i aud hrăchitul prin ușa care despărțea camera lui de cea în care eu stăteam la masă. Dacă eram pe fază să-mi astup urechile la timp nu îmi venea voma în gât. Cu toate cele relatate mai sus, vă jur că nu l-am urât. Doar că pe măsură ce creșteam căutam să stau cât mai mult afară, în stradă. Străzii îi datorez o parte din educația mea. Pentru derapaje mă învinuiesc doar pe mine.



Spuneam că după terminarea celor șapte clase, în vară, tata mă lua cu el la aprozar să-l ajut. Tot atunci, boala pornise iar asediul de uzură împotriva sănătății lui precare. Dar era foarte hotărât s-o ignore. Bea din ce în ce mai multă votcă cu sirop și fuma 2-3 pachete de Mărășești pe zi. Uneori, după ce la ora 12 închidea magazinul, înainte de a se duce la sediul din Piața Nouă, ca să depună banii la casierie, mă lua cu el la cârciumă și-n timp ce el își sorbea țoiul cu tărie, mie îmi dădea să mănânc mici pe săturate, pe care-i udam la urmă cu un țap gulerat plin cu bere. După amiază, în schimb, pleca la prăvălie fără mine.

Venea seara abțiguit și bine dispus. Îi plăcea, după ce mânca puțin, și-n timp ce mama îl toca la cap, dar îl ajuta să se dezbrace, să cânte. Avea voce, nu behăia ca o capră. Prefera romanțele ca Pe lângă plopii fără soț, Pe Mureș și pe Târnava; Mărie, dragă Mărie; Pe umeri pletele-ți curg râu și încă vreo două-trei de care nu-mi mai amintesc. Dacă era melancolic cânta atât de sfâ-

șietor O, mamă, dulce mamă! de-o podideau lacrimile pe mama, uitând să-i mai facă reproșuri. Într-o astfel de seară, când în casă plutea o atmosferă caldă, tata venind acasă mai puțin parfumat, după ce am stat cu toții la masă, în camera de la față (ce ținea iarna atât de bucătărie, dar și de dormitor pentru mine), nu știu ce m-a apucat să mă laud că la ora de educație fizică am învățat să stau în cap.



- *Serios? Ia să te văd cum faci! M-a îndemnat tata.*

Mama a intervenit imediat:

- *Lasă băiatul în pace și termină de mâncat. Nu vezi că linchești ca o mătă?*

Tata însă împinse cât colo farfuria din care abia luase vreo două îmbucături.

- *Hai, lonele, tată, ce mai aștepți?*



Nu l-am lăsat să mă roage a treia oară. Am luat hotărât un pui de pernă din patul mare, cu tăbliile din lemn, pe care ni-l făcuse Vișan, vecinul nostru guraliv, și punându-l în mijlocul camerei pe covorul de iută verde, m-am aplecat, făcând cu mâinile și creștetul capului un trepied. Mi-am împins apoi dezinvolt picioarele-n sus.

Mama s-a grăbit să comenteze dezaprobator:

- Toate prostiile vă-nvață la școală, numai ce trebuie nu. Oare ce gândesc profesorii voștri, c-o să v-angajați la circ?

- Măcar învață ceva, n-a legat școala de gard, ca tine, comentă tata malițios intervenția mamei.

- Trăncăni aiurea ca o țată. Dacă ai mei plecau la câmp, cu cine ai fi vrut să-i lase pe Costache și Culiță? Cu jăndarmul satului? M-au retras de la școală din clasa a II-a ca să am grijă de ei și de gospodărie. Erau prea mici ca să-i ia la sapă.

- De-aia abia știi să te iscălești.

- Nu toată lumea e deștept cu patru clase, ca tine.

- Nu uita că-n armată am făcut școală de artilerist. Altfel n-aș fi ajuns sergent.

- Ce să zic, ai făcut rahatul praf. Cu ce te-ai ales? C-o medalie pe care-ai ascuns-o în pod la mama. Mai bine le arătam rușilor unde erai când au venit să te-mpuște. Că de-aia veniseră, nu? Mare noroc ai avut că nu s-au uitat nătărăii și-n sus, la crengile nucului.

- Ai fi fost în stare, femeie, să mă pâraști, nu-i așa?

- Și încă cum! Ia... mai lasă-mă-n pace!

- Te las, Mitriță, te las. Poate te las de tot într-o zi.

- Pagubă-n ciuperci! Unde n-am eu norocul ăsta, zău așa?

Tata începu să se strâmbă, imitând-o:

- Zău așa! Găsesc cel puțin zece mai bune ca tine.

Ascultam înveselit dialogul lor. Îmi plăcea când se înțepau reciproc, prefăcându-se că se ceartă. Continuară așa o vreme, în timp ce eu mă dădeam în spectacol, repetând iar și iar figura cu statul în cap. La un moment-dat îl văd pe taică-meu că se aliniază pe covor, lângă mine.

- Dă-mi perna și dă-te la o parte, îmi ordonă.

Se trezise în el sergentul de pe front.

- Ai dat în mintea copchiilor, Ghiță, vrei să-ți rupi noada curului? Șezi binișor, că mai avem nevoie de tine, îl apostrofă mama.

Dar până să ne dezmeticim tata se aple-

că, punând vârful capului pe puiul de pernă și azvârlindu-și picioarele-n sus. Numai că datorită elanului și uitând să-și întindă picioarele ateriză exact cum îi prorocise jumătatea. Se auzi imediat o bușitură și motanul Potiomkin țâșni de sub picioarele sobei cizmă, ascunzându-se sub pat.



- Auăleu, vai de fundul meu! Ai cobit, nevastă. Bine-a zis cine-a zis că muierea-i făcută din coastă de drac.

Dar mama nu-l mai asculta. Mă uitam cum se prăpădea de râs și eram fericit. Atunci i-am iubit pe amândoi la fel de mult. În seara aceea, culcându-ne eu cu motanul Potiomkin la picioare și ei în camera de la stradă, i-am auzit până târziu cum șușoteau și își stăpâneau cu greu chiotelile, ca niște adolescenți.



Din păcate, astfel de momente de armonie familială nu erau prea dese.

(Va urma)

Din poveștile Eternității:

Familii gălățene - de la filantropul Apostol Papadopol la primarul Ioan Prodrom

Camelia Toporaș



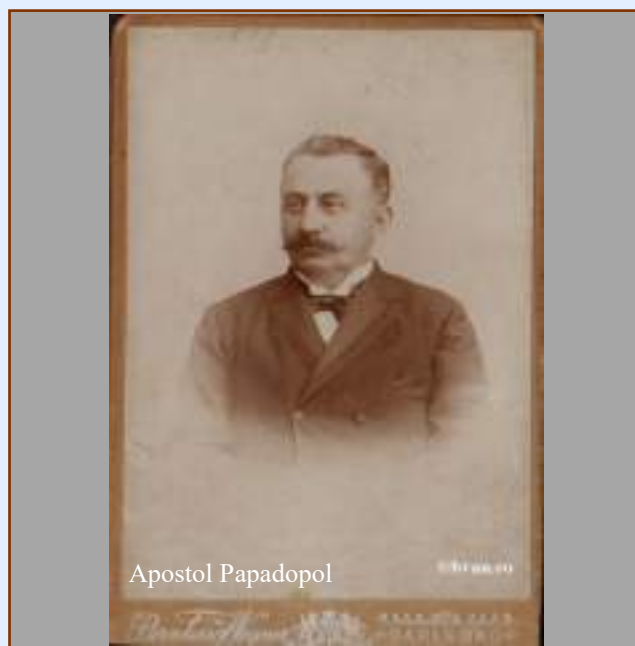
Două dintre familiile de vază ale Galațiului, care și-au intersectat destinele la întretăiere de secole, atât în viață, cât și în afaceri, au fost familiile Papadopol și Prodrom. În ce privește afacerile, elementul de legătură al celor două familii a fost constituit de **Fabrica de băuturi spirtoase** de pe strada Speranței nr. 22, înființată de comerciantul Apostol Papadopol în preajma anului 1870, a cărei marcă de comerț a fost înregistrată în anul 1894, anul în care aceasta își schimba proprietarul, intrând în administrarea lui Ioan Prodrom.



Fabrica se afla plasată într-o zonă comercială a Galațiului, pe strada Speranței, care a purtat anterior numele de Sfinții Apostoli (1882), ul-

terior de Colonel Boyle, și începea din strada Brașoveni și continua cu strada Portului.

Familia Papadopol, o mare și importantă familie gălățeană, ale cărei urme se văd și în cimitirul Eternitatea, s-a remarcat în special prin cei doi frați, Aristide și Apostol, ambii mari proprietari și politicieni, care au jucat un rol important în societatea gălățeană a sfârșitului de secol 19 și început de secol 20.



Apostol Papadopol

Apostol Papadopol, al cărui nume a rămas cunoscut în urbe mai ales prin vestitul teatru și hotel care i-a purtat numele, fiind găzduit într-unul dintre imobilele sale, s-a născut pe 29 iunie 1848, în Galați.



și îmbunătățirea condițiilor din acestea, una dintre instituțiile care au beneficiat de aportul financiar al filantropului fiind Școala Comercială din Galați.

Prin testament, și-a lăsat averea „să folosească rudelor mele apropiate și săracilor din mijlocul cărora m-am ridicat”², această avere fiind constituită din numeroase imobile din Galați, printre ele numărându-se și cele în care funcționau hotelul Papadopol, Banca de Scont de pe colțul străzilor Speranței cu Brașoveni și atelierul fotografului Maksay de pe strada Domnească.

Membru în Comitetul Spitalului „Elisabeta Doamna, Caritatea Gălățeană”, i-a lăsat acestei instituții, prin același testament, „imobilul din Galați, strada Domnească nr. 38 și Sfântul Nicolae nr. 19, compus din prăvălii la parter și din hotelul numit Bristol, aflat într-o zonă centrală a orașului, notificând în testament: „impun sarcină Spitalului «Elisabeta Doamna, Caritatea gălățeană» ca din venitul imobilului și hotelului să întrețină un pavilion de bolnavi care va purta scris pe frontispiciu «Pavilionul Apostol P. Papadopol»”³. Un imobil din strada Sfântul Dimitrie l-a donat pentru înființarea unui azil care urma să poarte, de asemenea, pe frontispiciu, numele său și care urmă să-și asigure funcționarea dintr-o sumă de bani pe care donatorul o dorea investită în titluri de stat⁴.

Numele lui Apostol Papadopol este legat și de subvenționarea bursei dedicate unor elevi merituosi, dar fără posibilități materiale, printre care s-a numărat și economistul Anghel Rugină. Aceasta s-a realizat prin donația unor case de pe strada Speranței, care prin testament au ajuns în proprietatea Academiei Române și care au asigurat formarea fondului care i-a purtat numele și care asigura anual bursele a 20 de elevi fără posibilități materiale pentru studii în școlile comerciale din oraș.

Și clădirea școlii din Galați care îi purta numele, de pe strada Vezuviului, a beneficiat, de asemenea, de testamentul lui Apostol Papadopol, prin sume de bani destinate elevilor săraci și silitori la învățătură, contravaloarea ridicării acestei școli fiind, de asemenea, restituită primăriei orașului.

Era cunoscut mai ales pentru activitatea sa caritabilă și pentru implicarea în opere de binefacere, poate și pentru faptul că nu a avut copii din căsătoria sa cu Hariclia, soția cu care mărturisea că „am conviețuit mai bine de 35 de ani în cea mai bună armonie, care m-a căutat și îngrijit cu devotament și cu care împreună, prin muncă și economie, am agonisit averea ce posed”¹.

Parte din banii câștigați în afaceri i-a donat pentru ridicarea de școli sau pentru dotarea

¹ Violeta Ionescu, „Testamentul unui proprietar de case gălățean”, în *Viața liberă*, an. 7, nr. 2053, 3 sept. 1996, p. 5.

² Ibidem.

³ Violeta Ionescu, „Testamentul unui proprietar de case gălățean”, în *Viața liberă*, an. 7, nr. 2066, 18 sept. 1996, p. 8.

⁴ Ibidem.

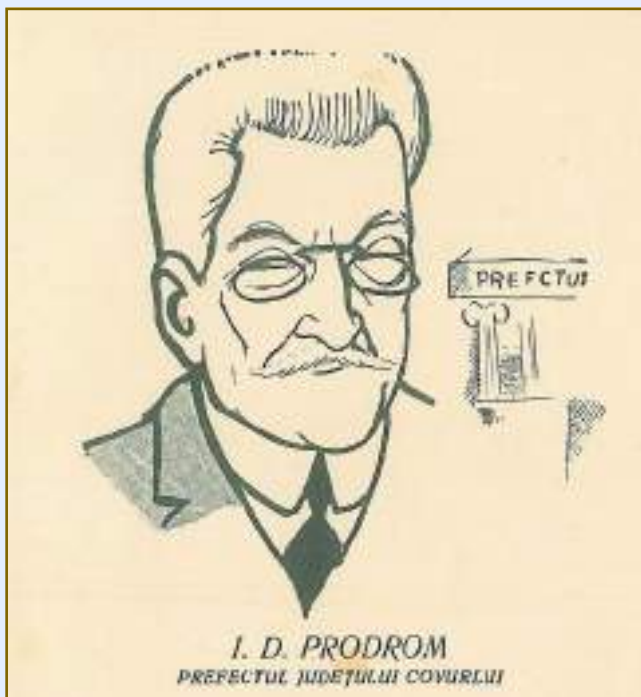
Distins cu medalia „Răsplata muncii pentru învățământul primar”, clasa I și cu Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler și de Comandor, comerciantul gălățean a murit la doar un an după ce își întocmise testamentul, în aprilie 1912, la Galați.

În anul 1894, cu puțin timp înainte de a se implica mai tare în politică, a încredințat destinele **Fabricii și distileriei de coniac și lichior** cumnatului său, Ioan D. Prodrom.



Ioan Prodrom

Vasilichi Prodrom



Ioan Prodrom a fost, de asemenea, o personalitate notabilă a orașului. Provenind dintr-o

familie de origine greacă, s-a născut pe 18 ianuarie 1867 într-o fostă comună din județul Tecuci, pe nume Colonești, astăzi comună în județul Bacău, și a urmat cursurile Școlii Comerciale din Galați, absolvită în anul 1888.

Cumpărând vestita **Distilerie „Apostol P. Papadopol”** de la cumnatul său⁵, Ioan D. Prodrom i-a dat numele său, transformând-o în **„Fabrica și distileria de coniac și lichioruri”**. A refăcut în scurt timp instalațiile fabricii, pentru ca „produsele realizate să poată concura cu cele mai rafinate ale fabricilor de profil de aiurea din Europa”⁶. Beneficiind de experiența dobândită în străinătate, la marile distilerii din Franța, a clădit o firmă de succes, ale cărei produse au fost recompensate la prestigioase manifestări de profil din România și din străinătate⁷: Diploma de Onoare și Medalia de aur la Expoziția Internațională de la Bordeaux (1896), Medalia de Aur la Expoziția de la Paris (1897), Medalia de aur la Expoziția de la Arcachon (1897), Medalia de argint la Expoziția Universală de la Paris (1900), Medalia de aur la Expoziția Națională de la București (1906)⁸.

Ioan D. Prodrom a fost unul dintre puținii primari gălățeni longevivi, raportându-ne la mandatele în general scurte ale primarilor gălățeni care i-au precedat, rezistând în această funcție aproape doi ani, între 23 martie 1923 și 5 ianuarie 1925⁹. În timpul mandatului său au luat naștere, în anul 1925, Uzinele Comunale Galați, care cuprindeau sub autoritatea lor Uzina de Apă, Uzina Electrică și Tramvaiul, hotărând astfel și înființarea unei uzine proprii a comunei pentru iluminatul public și privat al orașului¹⁰.

Printre realizările sale se mai numără: sprijinirea construcției noului local al Școlii Comerciale din Galați, terenul fiind cedat gratuit pentru acest scop, de către Primăria Municipiului Galați, subvenționarea Gimnaziului „C.A. Rosetti” din Galați, precum și susținerea reparațiilor și construcției unor lăcașuri de cult din oraș și județ.

⁵ Apostol P. Papadopol era căsătorit cu Hariclia, sora cea mai mare a lui Ioan D. Prodrom.

⁶ Tudose Tatu, *Istoria trudită a fabricilor uitate*, Galați, Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, 2008, p. 140.

⁷ *Epoca*, an. 3, nr. 355, 19 ian. 1897, p. 3.

⁸ *Revista Uniunii Comerciale și Industriale din Galatz*, an. 1, nr. 13, 1 ian. 1907, p. 12.

⁹ *Adevărul*, an. 38, nr. 12584, 7 ian. 1925, p. 4.

¹⁰ Camelia Toporaș, Rocsana Irimira, Tena Bezman, Otilia Badea, *Oameni în memoria Galațiului: Aniversări 2017*, Galați, Axis Libri, 2018, p. 81-94.

Senator de Covurlui în Parlamentul României (1924), a îndeplinit ulterior și funcția de prefect de Covurlui, între anii 1927-1928. În această calitate, a ajutat sătenii loviți de seceta din vara anului 1927 și a întocmit planul pentru construirea șoselei Cudalbi-Umbrărești-Tecuci, începând cu primăvara anului 1928. „Mie nu-mi plac vorbele goale, eu fac treabă și vreau să fac din jud. Covurlui o gospodărie model. [...] Vreau într-un cuvânt să fac la Covurlui gospodărie, nu politică”, afirma prefectul gălățean¹¹.

Ultima parte a vieții și-a petrecut-o la moșia sa din satul Urlești, în comuna Corni din județul Galați, acolo unde, alături de soția sa, a încercat să îmbunătățească condițiile de viață ale sătenilor, construind cișmele de apă, poduri, renovând școala și biserica, încurajând purtarea costumului popular, înființând cămine culturale și aducând vorbitori din capitală și din Galați pentru a le vorbi sătenilor, reprezentând un element de stabilitate în viața comunității, așa cum reiese și din amintirile unor săteni: „Noi avem în mijlocul nostru pe Dnul Prodrom și Dna Prodrom cu întreaga familie, care de ani de zile se trudește să ne facă aceste frumoase șezători la școală și ne aduce Domni învățați de la Galați și București, de ne dă lumină pentru a ști să trăim. [...] Nu știm cum să le mulțumim din suflet pentru binele pe care ni-l face nouă și copiilor noștri”¹².

De asemenea, într-un articol din revista „Cultura poporului” din anul 1928 se afirma: „Nu este instituție în județul Covurlui și în orașul Galați, care să nu fi fost ajutată de dl Prodrom. În vijelia vieții de după războiu, a fost părintele orfanilor și al văduvelor. La fiecare început de an, cumpără cărți și haine școlarilor săraci. Pe elevii merituosi din sat, i-a trimis mai departe la învățătură pe cheltuiala proprie”¹³.

În ce privește soția sa, sprijin neprețuit în toate acțiunile sale, Vasilica Prodrom¹⁴, cu care s-a căsătorit în anul 1901, aceasta a fost membră a Asociației Feministe din Galați, membră în Comi-

tetul Universității Populare din Galați și în Comitetul Societății Femeilor Ortodoxe din Galați. Pentru activitatea sa a fost răsplătită de către Regele Ferdinand I cu Medalia „Răsplata Muncii pentru Învățământ”, clasa I, în anul 1926.

Un articol semnat de aceasta și apărut în publicația lunară a asociațiilor feministe din Galați și Constanța, ne prilejuiește o interesantă întoarcere în Galațiul secolului trecut:

„Orașul Galați era monoton, tramvai nu exista, automobilul nu era inventat, distracții puține, doar muzică în casă. La sărbători, veneau lăutari minunați, banda lui Ciupitu așa-i spunea, cu arcuș fermecător. [...] Una din plăcerile noastre era flașnetă care apărea din când în când în colțul stradei, cu vals de Ivanovici, Dunărea albastră sau câte o arie din Traviata, Trovatore, de Verdi sau Vânătorul de păsări. Flașnetă ne minuna atât, încât tatăl meu ne-a cumpărat una cu multe plăci și pe care aveam voie să o manevrăm numai Duminicile”¹⁵.



Ioan Prodrom cu surorile Hariclia și Elena

¹¹ *Informatorul gălățean*, an. 1, nr. 2, 11 sept. 1927, p. 2.

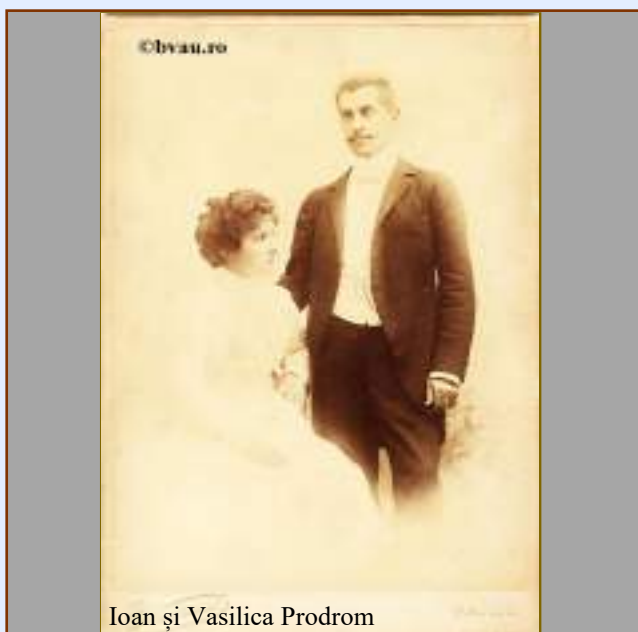
¹² Victor Cilincă, „Gălățeni în luptă (I): 90 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial”, în *Altă viață magazin*, 2-3 sept. 2006, p. 5.

¹³ D. Antohi, „Oameni pe care trebuie să-i cunoaștem”, în *Cultura poporului*, an. 8, nr. 257, 16 dec. 1928, p. 2.

¹⁴ Fiica lui Aristide Papadopol și nepoata marelui proprietar Apostol P. Papadopol.

¹⁵ *Ziarul nostru*, an. 11, nr. 1-2 (112-113), ian.-febr. 1937.

Omul care fusese distins de către Regele Carol I și Regele Ferdinand cu cele mai înalte decorații, printre care Medalia „Meritul Comercial și Industrial”, clasa I, decernată de două ori, în 1914 și 1928, „drept încurajare și răsplătire exclusiv comercianților și industriașilor pământeni și străini cari au contribuit, sub orice formă, la progresul comerțului și industriei țării”, a trăit, după cel deal Doilea Război Mondial, drama dezrădăcinării, atunci când noul regim i-a stabilit, în anul 1949, domiciliu forțat în localitatea Râmnicu Sărat.



Membru și președinte în consiliile de administrație ale unor societăți gălățene („Banca Noastră”, Industria Artelor Grafice „Moldova”, Uniunea Comercială și Industrială din Galați), membru în Camera Agricolă a județului Covurlui, membru fondator și membru al Comitetului general al Societății Culturale „V.A. Urechia”, distins cu ordinele „Coroana României” în grad de Cavaler, Ofițer, Comandor și Mare Ofițer, ordinele „Steaua României” în grad de Comandor, „Răsplata Muncii” pentru construcții de școli și Medalia „Crucea Meritul Sanitar clasa I”, Ioan D. Prodrum, a murit pe 4 aprilie 1952, la Galați, fiind înmormântat la loc de cinste în apropierea bisericii Cimitirului Eternitatea.

Pe același monument sunt înscrise și alte nume din familiile Papadopol și Prodrum care au făcut cinste orașului și s-au implicat în viața comunității gălățene, în oraș sau în județ: medicul Ion Prodrum, șef de secție la Spitalul de Boli Contagioase și ingineră Tereza Prodrum, cea care a încredințat o parte a tezaurului în imagini al familiei Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”.



DIN

ACTIVITĂȚILE

STUDENTILOR

SENIORI



Salutare, DDV3,

C.C. al DDV3 mulțumește tuturor celor care au contribuit la organizarea primei competiții de PETANQUE la Galați.

Salutăm cu sportivitate adversarii/prietenii noștri de la **Academia Bunicilor din Brăila**, care au onorat într-un număr impresionant invitația noastră.

Salutăm cu deosebit respect Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, care ne-a pus la dispoziție baza sportivă.

Nu uităm C.A.R.P.-ul din Galați, care a asigurat în mare măsură dotarea materială a acțiunii.

Și, nu în ultimul rând, mulțumim celor 10 jucători care, prin efortul lor, au reușit un rezultat remarcabil.







Ne înclinăm cu respect și în fața celor 6 arbitri care au asigurat desfășurarea competiției în spiritul jocului.

Dar am fi nedrepti dacă i-am uita pe cei aproape 50 de susținători din Galați, care au fost aproape de echipă în acea sâmbătă frumoasă de octombrie: colegi de la U3A, de la Centrul Multifuncțional, membri și simpatizanți ai DDV3.

Promitem, în ediția 2025, rezultate și mai bune!

P.S. Profităm de ocazie și îi invităm pe toți iubitorii de mișcare la practicarea acestui joc pretabil oricărei vârste, cu condiția unei inimi tinere.

Nu uitați: stadionul Portu Roșu, în fiecare miercuri, începând cu ora 10.00!

C.C. al DDV3





Salutare, DDV3,

Astăzi despre Rogojeni, sat de pe malul Prutului, care s-a născut în mijlocul unei Moldove mari și adus de timp și timpuri la marginea țării, pe graniță. Străbunii și bunii au scos din apele Prutului peștele cu care și-au hrănit pruncii. Meseria de pescar a rămas în zilele noastre „doar un sport”, cum ne spune primarul localității. Dar mai bine să-l lăsăm să se prezinte singur:

Bună, străinule!

Eu sunt un sat. Unii ar spune că aș fi chiar un sătuc... un cătun oarecare, însă nu sunt nici pe departe așa. Am ca dată de naștere doi iulie, o mie cinci sute doi și numai după această atestare documentară încep să nu mai fiu „un oarecare”. Înconjurat din trei părți de apă, aș putea fi, spre deliciul geografiei, în perioadele ploioase..., considerat peninsulă. Interesant, nu ?

Așa se prezintă localitatea pe un poster care încearcă să atragă cât mai mulți participanți la „**Festivalul gastronomic pescăresc CU PEȘTE-LE'N BUCATE**”.

Un grup de DDV3-iști, care abia, abia și-au revenit din emoțiile pricinuite de deschiderea noului an universitar, au vrut să probeze capacitatea organizatorică a rogojenenilor.

Este cumva inedit să organizezi așa ceva în inima Moldovei, chiar dacă ești la a doua ediție.

Sincer, ne-au atras și cele 800 de porții de borș de pește și pește prăjit promise de gazde. Ne-a mai atras aici și vârsta venerabilă a satului, pe care noi, „seniorii”, o respectăm ca atare. Apoi nici faptul că avem în grup o fiică a satului nu ne-a lăsat indiferenți. Cum, necum, de Sân Dumitru dimineață, caravana mașinilor pleacă din Galați, cu destinația Rogojeni.



O dimineață de toamnă, rece, dar cu soarele stăpân pe cerul senin. În autoturisme nu simțim frigul și ne bucurăm de priveliștea oferită de satele înșirate pe malul fostului Lac Brateș. Cel mare, nu cel de acum, mutilat, care parcă plânge, pentru a nu seca de tot.

După ce trecem de Tuluțești, facem dreapta spre Oancea. Pentru a ne încerca, parcă, o ceață deasă se chinuie să ne întoarcă din drum. Nu reușește, ba mai mult, descoperim și indicatorul spre Rogojeni. Când trecem peste pod, la intrarea în sat, parcă cineva a ridicat ceața ca pe o cortină și acum putem admira satul în toată splendoarea lui.

Case vechi, din chirpici, acoperite cu stuf, parcă fiind acolo de când lumea, contrastează cu asfaltul proaspăt de pe toate ulițele, cu șanțuri curate, care arată că ne aflăm într-o localitate cu oameni gospodari.

După ce parcurgem câteva ulițe înguste, brusc ne trezim în Piața Căminului, care strălucește în soare, îmbrăcată în haine de sărbătoare. În curtea în care tronează mândra clădire proaspăt

renovată, îți atrage atenția șirul de mese pofticioase, care, în așteptarea musafirilor, stau cuminiți, alinate și curioase.

Alături o zonă care fierbe, atât de vânzoleala gospodinelor, cât și la propriu, prin cele 12 ceaune imense, în care apa clocotită așteaptă ofranda legumelor tocate mărunț și a peștelui curățat și porționat. Aici se construiește borșul, după o rețetă păstrată cu sfințenie, vedeta acțiunii de astăzi.

Pe latura cealaltă a curții, lângă monument, un șir de corturi prezintă satul în diferite moduri. Un cort cu pâine de casă, cozonac și alte produse de patiserie, marca Rogojeni. Lângă el un alt cort cu podoabe confecționate de mâinile harnice ale fetelor din Rogojeni.

Apoi, pe niște butoaie sunt prezentate licori, care au ajutat rogojenenii să treacă mai ușor prin vremi. Țuică și vin, pe care ne pare rău că le refuzăm (cei care conducem) și înaintea unui panou cu fotografii, înfățișând satul în imagini, unele poze îngălbenite bine de vreme, un cort în care îl descoperim pe domnul Cornel Teodoru.



***Alături de noi, Rectorul Universității „Dunărea de Jos” din Galați,
prof. univ. dr. ing. Marian Barbu și domnul Prorector prof. univ. dr. Arthur Tuluș.***



Ne-au fost alături domnii profesori Corneliu Popa și Toader Buhăescu.



Fiu al satului, încercă și - după numărul cărților prezentate, a reușit - să zugrăvească satul natal în ipostaze închise între coperțile frumos colorate. Mi-a plăcut titlul și am luat cartea „Plod prin colb” și stând de vorbă cu autorul, aflăm multe despre satul pe care îl iubește pătimaș.

Încet, încet, curtea imensă a Căminului cultural se populează cu localnici și musafiri. Petrecerea continuă, cu sârbe îndrăcite și hore în care se prinde de-a valma lumea pestriță a invitaților.

Deodată, horele se sparg și toată lumea se așază să deguste borșul de pește, servit cu drag de inimoasele gospodine. Nu se mai aude decât muzica de fundal, de la o stație care nu înțelege de ce nu mai este în centrul atenției.

Borșul fierbinte, peștele prăjit bine și licorile care ne ajută să evităm „blestemul peștelui din a treia apă” primesc notă maximă și apoi, cu bucurie, înapoi la horă.

Ne dezlipim greu de atmosfera minunată de pe imașul din centrul satului, conștientizând că avem de făcut aproape 80 de km până acasă.

A fost frumos. Mulțumim Rogojeni, sat nobil cu oameni gospodari!

SENIORI

fără

FRONTIERE

